

[Carsten Raff.]

Det i bemærkningerne anførte om skolernes virksomhed — som, såvidt jeg ved, kan tiltrædes af udvalget — beretter jo gunstigt om hele forløbet, om gode og rigtige resultater, om stor og god belægning og om rimelige forhold i det hele taget.

Der er eet forhold, der har ændret sig ganske væsentligt, siden loven sidst var til behandling, et forhold, jeg lægger megen vægt på. I årene, før sidste lov blev vedtaget, var vi inde på til ungdomsskolerne at henvise unge arbejdsledige, der, om jeg så må sige, stod lidt længere ude socialt set end de, der normalt var elever på skolerne. Dette var en socialt berettiget foranstaltning, en humanitær foranstaltning, motiveret af de særlige forhold dengang, og vi i udvalget syntes, det var vor pligt at medvirke til, at noget sådant skete. Men det må jo erkendes, at dette gjorde ikke standarden og arbejdet på skolerne bedre. Jeg har ret ofte siddet sammen med skolernes elevudvalg, hvor man ganske stilfærdigt har sagt: må vi spørge: Er det en anstalt eller en skole, vi er på? For vi har fået at vide, at det er en skole. Jeg tror, at disse mennesker kun får noget virkeligt ud af opholdet, hvis skolen opfattes og drives som skole, og når de, der går der, behandles på en sådan måde, at de forstår, at det er til oparbejdelse af deres arbejds-evne og til deres dygtiggørelse, at de kommer der. At de udfører et arbejde, som jo i høj grad tjener til at dække de betydelige udgifter, der er nødvendige til en hvilken som helst ekstraordinær beskæftigelsesforanstaltning, er en sag for sig, men det må være grundideen bag skolernes arbejde, at dette bliver en dygtiggørelse og en skoling med det formål at gøre de unge mennesker bedre rustede end før til at komme tilbage til erhvervslivet efter arbejdsløsheden. Denne grundidé synes jeg er blevet meget stærkere understreget og udviklet i det sidste år, i den sidste lovs virketid.

Det spørgsmål foreligger jo i og for sig ikke, hvorvidt skolerne skal afvikles. Personlig synes jeg i alt fald, det er et lidt ubehageligt tidspunkt at drøfte det spørgsmål på. Jeg skal ikke fordybe mig i problemet omkring de store årgange af unge. Jeg er ikke ganske fremmed overfor den tankegang,

et æret medlem af tinget har fremsat i en avis, tror jeg det var, om, at den slags jo ofte løser sig selv — at det store behov for arbejde, der kommer som følge af store nye årgange, forsåvidt også vil avle nyt arbejde. Da vi i ungdomsudvalget en eftermiddag i efteråret 1940 lidt klejnmodige stillede hos daværende arbejds- og socialminister Kjær-bøl og var bange for hele den store skare af unge arbejdsløse, vi ventede, og forlangte kolossale foranstaltninger sat i gang, da viste det sig, at udviklingen unægtelig gik i en helt anden retning, end vi havde regnet med. Vi står overfor store årgange af unge, som vi skal have i arbejde, og det er og må være vor pligt at gøre samfundets skolings-apparat klart til at modtage dem. Jeg må sige, at jeg synes, disse ungdomsskoler, der jo aldrig kan blive noget dominerende element i dette arbejde, netop er i den rigtige status. De skoler, der nu er i gang, er i øjeblikket fuldt belagt; to skoler vil meget nemt kunne inddrages, hvis det er nødvendigt, og en tredje skole vil kun med et temmelig langt varsel kunne inddrages. Man har altså muligheder for at trække reserver til sig, dersom der skulle vise sig et forøget behov. Selvom jeg understreger, at det aldrig kan blive løsningen på vanskelighederne med de nye årgange, at de bliver beskæftiget på denne måde, så vil de forøgede årgange alligevel altid meget nemt kunne skabe et forøget behov for foranstaltninger af denne karakter. Derfor vil jeg personlig — og jeg mener at have mødt den samme indstilling hos mit parti, når vi har drøftet sagen — være indstillet på, at vi ikke endnu drøfter nogen afvikling.

Mit parti har tilsluttet sig, at loven gøres permanent. Personlig er jeg mit parti taknemlig for det. Til en vis grad var det vel nok vort parti, der sammen med venstre fik indsat midlertidighedsbestemmelsen i sin tid, og det var meget naturligt, sådan som den politiske situation omkring denne lov var på dette tidspunkt. De mennesker, der påtager sig et arbejde på disse skoler som forstandere og arbejdsledere, udfører et menneskeligt meget krævende arbejde; de ofrer sig fuldstændig for deres skole, og det er tvivlsomt, om folketinget er moralsk berettiget til, efter at have sat en foranstaltning som denne i gang og efter at have sagt til disse mennesker: vi kræver jeres fulde